

[Kristine Heltberg.]

statsgaranterede lån, hvorfor bankernes risiko må være mindre, og man kunne da i det mindste spørge i denne sammenhæng — principielt må vi betragte selve tankegangen som forkert og forkastelig, men når man nu har den —: hvorfor har man ikke foreslået, at i hvert tilfælde disse rentesatser, som i øjeblikket er en alvorlig byrde, formindskes over hele linjen?

Man har indtryk af, at lovforslaget skal debatteres på en ret fordomsfri måde, og der er fremkommet et forslag fra fru Ritt Bjerregaard, som rummer nogle interessante tanker, men som samtidig forekommer mig at være betænkeligt alene ud fra den betragtning, at for at sikre tilbagebetaling af denne eller hin form for støtte til en højere uddannelse vil vi være nødt til at imødesee nogle forslag om bygning af mure omkring ikke blot Sjælland, Fyn og Jylland, men også de 400 andre mindre øer for at forhindre en akademikerflugt til udlandet, hvor tilsvarende restriktioner ikke pålægges de højt lønnede. Specielt for de meget højt lønnedes vedkommende skulle fristelsen til at søge til udlandet være særlig stærk.

I øvrigt forekommer det mig betænkeligt at lægge særlig store afbetalingsbyrder netop på folk, der lige har afsluttet deres uddannelse, for da spinder de sandelig ikke guld. Det, der er væsentligt i hele sagen, er at få formindsket de uligheder, der findes i selve lønningssystemerne mellem de forskellige samfundsgupper. Det vil være fremmende både for respekten for andre former for arbejde end intellektuelt arbejde, og det vil være fremmende for en mere rimelig tilgang til forskellige erhverv.

Men tanken om en tilbagebetaling, alt efter hvad man har fået ud af sin uddannelse, forekommer mig at indebære mange alvorlige og vanskelige problemer, som jeg gerne vil have drøftet nærmere i udvalget.

I hvert tilfælde er der mange muligheder for at komme videre med en rimeligere og bedre støtte til de uddannelsessøgende, noget, der til syvende og sidst vil nærme sig fuld stipendiestøtte til alle former for uddannelse, og vi må på det skarpeste tage afstand fra det foreliggende lovforslag, således som det tegner sig for os med sine asoci-ale følger.

Chr. Christensen (KrF):

Dette lovforslags hovedindhold er for det første, at man ikke vil yde uddannelsesstøtte i form af statslån længere, men vil overgå til statsgaranterede lån, og for det andet at man vil have disse statsgaranterede lån ydet af banker og sparekasser.

Kristeligt folkeparti ønsker principielt lige adgang til uddannelse, og det gælder også på det økonomiske område. Derfor kunne vi tænke os en ordning, som går ud på, at de unge efter grunduddannelsen kan gå ind i den videregående uddannelse med det første år klarat økonomisk ved stipendier og legater. Skulle det så vise sig, at de ikke magter det eller ikke ønsker det og derfor går ud af uddannelsen, er de ikke bundet af udgifter i form af lån, der skal tilbagebetales, og så kan de lettere gå over i andet erhverv. Hvis man fortsætter, mener vi, at uddannelsen derefter må finansieres i form af lån. Disse lån kunne vi tænke os rente- og afdragsfrie i studietiden.

Det lovforslag, der foreligger her, tilgodeser en del af denne målsætning, og derfor er vi positivt indstillet over for at drøfte lovforslaget i udvalget.

Overgangen fra studiestøtte i form af stipendier til lån vil efter vor opfattelse tilgodesee noget meget væsentligt. Vi tror nemlig, at det vil give større ansvarlighed i studietiden hos de unge på det økonomiske område. Vi mener også, det vil appellere til øget indsats i studietiden og dermed til større fagligt udbytte af uddannelsen. Det vil komme den unge til gode, men det vil også komme samfundet til gode, og så mener vi, at en sådan ordning vil afkorte studietiden. Den så forhadte eller dårligt omtalte evighedsstudent ville vel nok uddø ad den vej.

Men der er i lovforslaget nogle områder, vi må se meget nøje på. I § 3, stk. 2, er nævnt stipendienavnene, de navn, der kan nedsættes på uddannelsesanstalterne som hjælp for Statens Uddannelsesstøtte, og som består af lærere og elever. Det er min opfattelse, at der navnlig i folkeskolens 10. klasse og 3. realklasse opstår noget meget uheldigt, nemlig dette, at elever kan komme til at sidde og drøfte deres kammeraters studieeg-nethed og samtidig få kendskab til deres kammeraters hjemlige økonomiske forhold. Vi finder det ganske uacceptabelt at ud-